

— необхідність поглиблених знань щодо приготування молекулярної кухні;

— висока ціна (молекулярні добавки; ціни на кухонне обладнання; ціни на нотехнології для приготування; ціни на підручники з рецептами).

Природно, що розвиток нових напрямків у кулінарії вимагає високої кваліфікації фахівців, навчання за кордоном. Однак, коли є попит, то і пропозицій більше. Молекулярна кухня – не прагне завоювати маси, вона для поціновувачів. У нашій країні є новатори в ресторанному бізнесі, є і гурмани, а, значить, будуть експерименти і досягнення.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ У ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Гиря М.В.

Науковий керівник – А.С. Соколенко, асистент

На сьогоднішній день успішний ресторанний бізнес – це не тільки смачні страви, підтримка гігієни та ідеальний сервіс. Головний секрет полягає у створенні унікальної концепції та атмосфери у ресторані, оригінальною подачею страв та особливістю ресторану.

Розробляючи концепцію закладу, форму подачі страв та напоїв, фірмового стилю для захисту авторського права, їх потрібно зареєструвати в якості об'єкту права інтелектуальної власності та отримати відповідний патент.

Найбільш поширеними об'єктами права інтелектуальної власності, які можуть виникнути у діяльності закладів ресторанного господарства є корисна модель та промисловий зразок. Корисна модель-це результат інтелектуальної діяльності людини, об'єктом якої може бути продукт або процес. Промисловим зразком є результат творчої діяльності людини. Об'єктом цієї діяльності є форма, розфарбовування, малюнок. Автор промислового зразка отримує захист лише зовнішнього виду.

Прикладом в якості корисної моделі в ресторанному бізнесі можуть бути удосконалений виріб для розливання напоїв, удосконалений кухонний пристрій для роботи в виробничих цехах ресторану.

Об'єктом промислового зразка в діяльності ресторанного закладу може бути форма столових приборів, зовнішнє оформлення страв, напоїв, форма або колір вбрання офіціантів, предмети інтер'єру ресторану.

Проблеми, як існують щодо забезпечення недоторканності інтелектуальної власності у ресторанному бізнесі:

- Рецепт, назву страви і його технологічну карту можна зареєструвати лише як літературні твори.

- Правова охорона поширюється лише на сам текст, а не на процеси, методи та способи створення самої страви. Тобто охороняється текст, а не створена на його основі страва.

- Спочатку права інтелектуальної власності на рецепт приготування страви, технологічну карту належать тому співробітникові, який їх створив. Тому, автор рецепту може вимагати грошову компенсацію навіть у тому ресторані, в якому він працював, винайшов та виготовлював страву за своїм рецептом.

- Отримання патенту на будь-який кулінарний винахід займає 2-3 роки. Це дуже довго, бо за цей час інше підприємство може викрасти рецепт та запатентувати його теж, але у іншій інтерпретації.

- Строк дії патенту на кулінарний винахід становить 20 років.

Пропозиції щодо вирішення вищезазначених проблем:

- Для того, щоб запатентувати не тільки рецепт, а ще й страву, можна зареєструвати також методи, способи створення страви, як окремий вид інтелектуальної власності.

- Певну комбінацію інгредієнтів можна запатентувати як продукт. Процедура приготування страви може претендувати на отримання охорони в якості процесу (способу). Варто відзначити, що запатентованим може бути також нове застосування вже відомого продукту чи процесу.

- Для того, щоб ця власність перейшла ресторану, необхідно укласти додаткову угоду.

- Патентувати рецепт або винахід необхідно як комерційну таємницю. Для цього інформація про рецепт страви повинна бути секретною, мати комерційну цінність, а також захищатися від розголошення. В даному випадку компанія спочатку може бути власником комерційної таємниці.

Таким чином, компанія самостійно повинна вжити всіх належних заходів для того, щоб забезпечити захист рецептів приготування страв, а саме:

- оформити наказ про те, що дана інформація має комерційну цінність та не підлягає розголошенню;

- обмежити доступ співробітників до такої інформації;

- повідомити співробітникам, які матимуть доступ до рецептів страви, що інформація є секретною;

- визначити характер відповідальності за розголошення рецепта страви, так як він є комерційною таємницею.

Значна перевага охорони рецепта страви в якості комерційної таємниці – це те, що така охорона надається на необмежений термін. Єдина умова – зберігати секретність.

У випадку, якщо інше підприємство використовує запатентований об'єкт індивідуального права іншого ресторану, другий в свою чергу має повне право подати заявку до суду про порушення індивідуального права.

Такий спосіб створення унікальності заходу дає змогу ресторану в очах у гостей бути єдиним та неповторним. Також це сприяє запобіганню копіювання унікальної концепції ресторану та створенню здорової конкуренції.

РЕСТОРАННЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК СКЛADOVA ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ, ЙОГО РОЗВИТОК ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Полетаєва В.С.

Науковий керівник – Богдан Н.М., канд. екон. наук, доцент

Ресторанне господарство є одним із головних факторів та важливою складовою туристичної інфраструктури. Це пояснюється тим, що жодна туристична поїздка не можлива без харчування. Воно є невід'ємною складовою не лише туристичного продукту, а й повсякденного життя.

Ресторанне господарство швидко розвивається і має можливість стати одним із найважливіших секторів туристичної діяльності. За останні десять років було відкрито чимало закладів ресторанного господарства. Більшість з них здійснювали свою діяльність недовго. Однією із причин цього є велика конкуренція. Відкриваються заклади різних типів, що орієнтовані на споживачів з різним рівнем достатку. На сьогоднішній день споживач зможе легко знайти ресторан чи кафе на свій смак та гаманець.

Стан ресторанного господарства в цілому має чималий вплив на розвиток всієї індустрії туризму. Через економічну кризу сьогодні можна спостерігати зменшення кількості закладів ресторанного господарства в порівнянні з попередніми роками. Чималу роль в цьому зіграла і сучасна політична ситуація в країні, але, не дивлячись на це, ресторанне господарство має великі перспективи розвитку в майбутньому.

Ресторанний бізнес постійно змінюється, розширюється під дією різноманітних технічних, економічних, політичних та, навіть, соціальних змін. Однією із головних цілей підприємства повинно бути задо-